VIII Seminari d'Història del Penedès

Les dones a la història del Penedès: de la prehistòria fins a l'actualitat

23 i 24 d'octubre 2026
Calafell

Ajuntament de Calafell

INSTITUT D'ESTUDIS PENEDESENCS

CALAFELL HISTÒRIC

INSTITUT RAMON MUNTANER IRMU

FUNDACIÓ PRIVADA MÚTUA CATALANA

LA DESTIL·LERIA ECO-MUSEU DE LA MAR PENEDÈS CALAFELL GARRAF

CONSELL COMARCAL ALT PENEDÈS

Consell Comarcal BAIX PENEDÈS

Consell Comarcal del Garraf

NOVELL L'ESPRESSO

historia@iepenedesencs.org
www.iepenedesencs.cat
Segueix-nos

Imatge: dones a la fàbrica Aquila Rossa, aprox. 1960
ACAP 21-1017-N-1611

Programa

Des de l'Institut d'Estudis Penedesencs volem reescriure la història del Penedès incorporant a les dones com a agents actius de l'evolució històrica. Volem conèixer, analitzar i reflexionar sobre l'agència històrica de les dones, i fer-ho des de la perspectiva més àmplia possible, i per això es convoca aquest VIII Seminari d'Història del Penedès amb el títol "Les dones a la història del Penedès: de la prehistòria fins a l'actualitat".

Cal inscripció prèvia per a tots els actes al correu: historia@iepenedesencs.org

Divendres, 23 d'octubre de 2026
Destil·leria Eco Museu de la Mar (Carretera del Sanatori, 3)
Calafell

18:30 Acollida de participants i lliurament de la documentació

19:00 Benvinguda de l'Alcalde de Calafell Sr. Ramon Ferré Solé

19:05 Inauguració del VIII Seminari d'Història del Penedès a càrrec de
M. Carme Jiménez, directora de l'IRMU
Josep Anton Calvet, coordinador de la Secció d'Història de l'IEP
Ramon Arnabat Mata, president de l'IEP

19:15 Conferència inaugural: "Les dones del Penedès al llarg de la història: canvis i permanències", a càrrec de Belén Moreno Claverías, doctora en Història i professora a la Universidad de Oviedo.

20:00 Espectacle cultural, patrimonial i memorial: "Memòries líquides: veus de les bugaderes", a càrrec de Rosa Vendrell Miret

Dissabte, 24 d'octubre
Centre Cívic Montse Civit (Port Segur-Calafell, edifici G, 1a Planta)
Segur de Calafell

9:00 - 10:10 Primera sessió

Coordinació i moderació: **Jordi Vidal Pla**

- **Núria Molist Capella i Marta Maragall Moreno**: *Dones a la ciutat d'Olèrdola entre els segles X i XI. Una aproximació des de la documentació escrita i l'arqueologia.*
- **David Santander**: *Més enllà del silenci historiogràfic: les dones constructores de la marca medieval penedesenca.*
- **Roger Benito Julià**: *Ramona de Pacs i Bernat de les Pujades: un matrimoni convenient.*
- **Pere Rovira Alemany**: *Del Penedès al Gironès: La venerable Caterina Calabreix - Una terrassolenca amb aurèola de santa a les beates dominiques de Girona. (Terrassola, segle XVI - Girona, 1614).*
- **Joan Santacana i Mestre**: *L'àmbit de les dones al Penedès de l'època Moderna. El cas de Calafell.*

10:10 - 11:20 Segona sessió

Coordinació i moderació: **Ramon Arnabat Mata**

- **Josep Solé Armajach**: *Esperança Comalat i Claris (1814-1854).*
- **Josep Colomé Ferrer:** *Pageses en el Penedès del segle XIX. Fonts documentals.*
- **Raimon Soler-Becerro**, ***Montserrat Julià Torné i Carla Retamero***: *Obreres i empresàries a la indústria vinícola de Vilafranca del Penedès, 1870-1936.*
- **Pere Rovira Alemany**: *La indústria del paper i el paper de la dona a Torrelavit: La Teresa Miret, primera empresària local.*
- **Raimon Soler-Becerro***: El treball assalariat de les dones al primer terç del segle XX. Els casos del Vendrell, Vilanova i la Geltrú i Vilafranca del Penedès.*

11:20-11:45 Descans - Cafè

11:45-13:05 Tercera sessió

Coordinació i moderació: **Pilar Tarrada Gol**

- **Joan Solé Bordes:** *Dues vilafranquines per a la poesia: Antònia Gili Güell i Maria del Remei Sallent Feliu.*
- **Neus Oliveras Samitier:** *Jovita Serra Vidal (1883–1955): els inicis del cant coral femení al Vendrell.*
- **Isidre Roset i Juan:** *Les artistes (dones) de les exposicions històriques del Penedès (1892 – 1929). De les festes modernistes a L'Amic de les Arts.*
- **Vinyet Panyella**: *Visibles i invisibles. Les dones del Cau Ferrat.*
- **Irene Urgell Molina**: *Directores, intèrprets i pedagogues: una aproximació a algunes de les trajectòries musicals vendrellenques del primer terç del segle XX*
- **Àngels Parés**: *El paper de la dona en l'art de Talia d'Artur Carbonell.*

13:05 - 14:25 Quarta sessió

Coordinació i moderació: **Maria Peña Pérez**

- **Isabel Pérez Molina:** *Tres dones per a la nostra memòria històrica: Dolors Mallafrè, Encarnació Dulcet i Emília Miret i Soler.*
- **Joan Martorell Masó:** *Però va existir o no, Dolors Mallafrè i Ros?*
- **Ramon Arnabat Mata:** *Carme Romeu Torres: educació, republi-canisme i repressió.*
- **Josep Mata i Joan M Girona:** *Dones lluitant per millorar l'ensenyament. Subirats, 1930.*
- **Belén Alcón Vidal:** *Mujeres para Dios, para la patria y para el hogar. La Sección Femenina al Vendrell.*
- **Ramon Sicart Batet:** El sufragi femení a Llorenç del Penedès durant la Segona República. (1933-1936)

14.25 - 16:00 Dinar

16:00 -17:00 Cinquena sessió

Coordinació i moderació: **Neus Oliveras Samitier**

- **Joan Solé Bordes:** *Atenció sanitària i prostitució, el dispensari antiveneri de Vilafranca (1935-1944).*
- **Gisela Alcón Vidal:** *Pilar Folch Solé: pionera de l'Odontologia femenina a les comarques de Tarragona.*
- **Àngels Parés:** *Les caps de l'Agrupament escolta Nostra Senyora del Vinyet de Sitges.*
- **Núria Canyelles Vilar**: *Les llars d'infants del tardo-franquisme al Baix Penedès i la incorporació femenina al treball remunerat: el jardí d'infància de Santa Oliva, l'Escola Bressol del Vendrell i la Llar d'infants el Nieró de Llorenç del Penedès.*

17:00 - 18:00 Sisena sessió

Coordinació i moderació: **Josep Anton Calvet Butí**

- **Ramon Arnabat Mata i Carlos Moruno Moyano**: *La participació de les dones en el sindicalisme durant el tardofranquisme i la transició a l'Alt Penedès (1970-1990).*
- **M. Teresa Arnabat Mata:** *Fils de vida. Fons de memòria oral de les dones de Santa Margarida i els Monjos.*
- **Ginés Puente Pérez:** *Fer safareig al Penedès: treball, sociabilitat i arquitectura als safareigs públics (segles XIX-XX).*
- **Judith Barbacil Mestres:** *De la utopia a la realitat. Dones amb memòria, el grup més gran de memòries d'aquest país.*

18:00 - 18:15 Cloenda